

Asumisen ja rakentamisen teematyöpaja 24.11.2008

Frenckellinaukio 2 B, Ympäristöpalvelut 5 krs. klo 17.30-20.00

Muistio

Ryhmät:

1. Korjaus- ja uudisrakentaminen

2. Kerros- ja rivitaloasuminen

3. Omakotiasuminen

4. Vapaa-ajan asuminen

1. Korjaus- ja uudisrakentaminen

Ongelmia:

- Yhdyskuntarakenne → asumisen ja palveluiden liikenteellinen yhteys
- Energiataloudellisten korjaustoimenpiteiden vähäinen houkuttelevuus → liian pieni säästöintressi
- Rakennusmateriaalien valmistuksessa käytetty energia
- Suunnittelussa minimivaatimus = maksimi

Kommentit:

- Perussäädön ylimenevästä energiasta maksettaisiin kulutuksen mukaan
- Kuka tiedottaa ja neuvoo: asunto-osakeyhtiö? isännöitsijä? viranomainen? kiinteistöyhdistykset?
- Asukkaiden neuvonta ja tiedotus energiatehokkuudesta ja sen merkityksestä esim. asunnon arvoon
- Asukkaat mukaan myös uudisrakentamiseen
- Esimerkkejä korjausrakentamisesta
- Yhdyskuntarakenne hajoaa, vaikka asukkaat eri mieltä, miksi?
- Ryhmäkorjaukset lisäävät tietoa, ammattitaitoa (esimerkki Maunulassa, ehkä Tampereellakin?)
- Patteritermostaattien perussäätö/rajoittaminen
- Tiedottaminen säästömahdollisuuksista
- Huoneistokohtainen lämpö- ja vedenmittaus
- Asukkaiden mukaantulo korjaussuunnitteluun
- Kuntotodistus
- Energiatodistus/-katselmuks
- Energia-avustukset
- Energiansäästölaskelmat ja esimerkit

2. Kerros- ja rivitaloasuminen

Ongelmia:

- Ihmiset eivät ole tottuneet tekemään yhdessä
  - Tiedon puute
  - Korjaussuunnitelmat
  - Kuntoarviot
  - Jätteiden lajittelu
  - Energia-, ekotehokkuus
-
- Korjausrakentamisen ilmastonäkökulma
  - Yhteinen perunakellari
  - Talkoot (ikkunoiden tiivistystalkoot)
  - Kulutusseuranta ja siitä tiedottaminen
  - Asukaseksperti ilmastoasioihin taloyhtiössä
  - Biojätteen hyödyntäminen
-
- Taloyhtiöiden välinen kilpailu
  - Selkeät säästölaskelmat

Kommentit:

- Asuntokohtaisten mittareiden puute (esim. lämpö)
- Ruoka tulisi myös ymmärtää ilmastoon vaikuttavana tekijänä
- Ei pidetä tärkeänä äänten asenteet
- Yhteistilojen käyttö joustavammaksi (pesutuvat, kerhohuoneet, luksus-saunat, vierashuoneet, kuntosali)
- Raha kannustaa! esim. kaukolämpötariffit

3. Omakotiasuminen

Ongelmia:

- Lämmitysmuoto: miten valita, miten muuttaa (kaukolämpö, maalämpö, puu/pelletti, ilmalämpö)
  - Valaistus
  - Miten liikutaan, mikä liikkumistarve
  - Korjausrakentamisen tuet, avustukset: onko riittävästi, puutteellinen neuvonta
  - Kaikki eivät lajittele ja kierrätä edelleenkaan jätteitään eivätkö noudata ohjeita
-
- Puutalkoot yhdessä, klapi-koneita voi vuokrata, lainata oksasilppuria myös
  - Esim. omakotiyhdistys voisi järjestää energiakonsultointia esim. yhdistyksiltä, kaupungilta
  - Energiatalkoot, vinkit, seuranta alueella
-
- Naapureiden yhteiset kimppatilaukset (esim. sora, murske, hake, multa), säästää kuljetuksissa
  - Energiahankintojen hankintamenettely, kilpailutus

- Kannustetaan lämpöpalveluiden käyttöön
- Taloudelliset kannustimet (lämmitys, korjausrakentamisen ohjaus, kaukolämmön saatavuus)

Kommentit:

- Valaistus (liiketunnistus)
- Kotitalousvähennyksen hyödyntäminen (lisälämmöneristys)
- Omakotitalojen yhtiöt!
  - à luontainen yhteistyö, neuvonta, hankinnat
- Omakotiasutus voisi liittyä nykyistä enemmän muihin asumismuotoihin
  - à palvelujen turvaaminen
  - à monipuolisuus, yhteisöllisyys
  - à omakotiasukkaiden eristäytymishalu

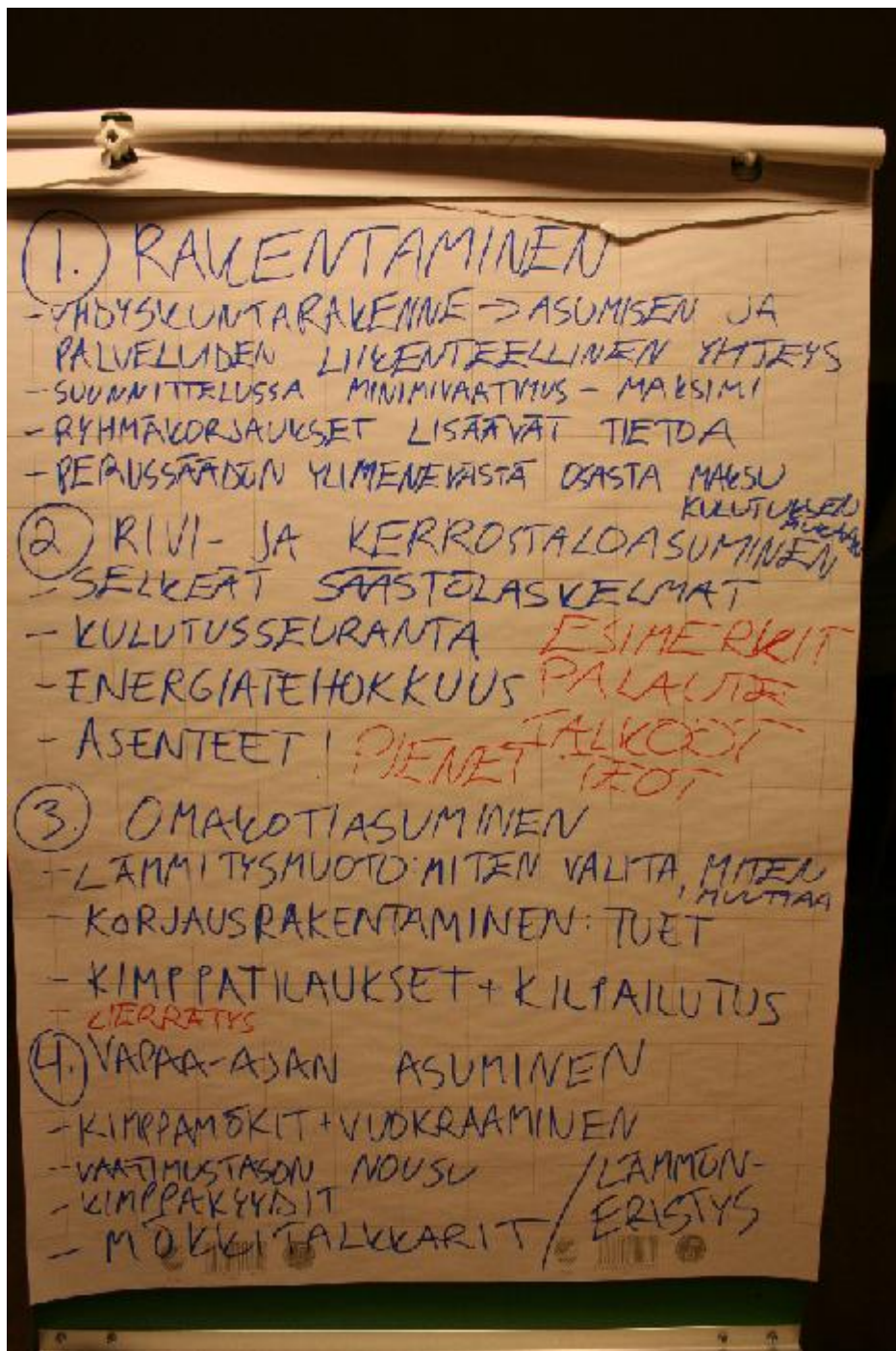
4. Vapaa-ajan asuminen

Ongelmia:

- Liikenne, talvilämmitys
- Vaatimustason nousu (kakkosasunto)

- Kimppamökit, -kyydit
- Vuokraaminen (tarve omistaa?)
- Ongelma: oma vapaus?

- Tiivis kaavoitus (+palvelut?)
- Neuvonta + tiedotus riittävästä lämmittämisestä (huolto)
- Lämmöneristys, energiaremontti (tuki)
- Vaatimukset samat kuin omakotitalossa?

Kommentit:

- Jäteongelmat (huolto, kierrätys)
- Kakkosasunto: onko tarpeen?
- Talkoot?
- Kimppaosakkeita lisää
- Mökkitalokkarit (esim. lämmityksen säätö)
- Kimppatyökalut (kyläyhdistys vuokraa)
- Kuka neuvoo ja tiedottaa? Kesäjuhlat tms.
- Vaihtoehtoiset energianlähteet (aurinko, tuuli)
- Asennemuokkaus: kesämökki ei ole asunto (esim. sama varustus)

Yhteenveto:

Kaikista eri teemoista (rakentaminen, omakotiasuminen, rivi- ja kerrostalot, vapaa-ajan asuminen) nousi esille tiedon saannin, tiedotuksen ja valituksen sekä rahallisten kannustimien tärkeys. Työpajassa toivottiin esimerkitapauksia siitä, mitä muualla on tehty ja millaisia vaikutuksia ratkaisusta on ollut. Eri teemoissa nousi lisäksi esiin asumistyyppien erityispiirteitä.

Rakentamiseen liittyen keskeisiksi kysymyksiksi nostettiin yhdyskuntarakenne eli se, mihin rakennetaan ja millainen on siitä johtuva asumisen ja palveluiden liikenteellinen yhteys. Tähän yksittäisten ihmisten on vaikeampi suoraan vaikuttaa ja tuotiinkin esille, että ihmisten asenteet ovat tältä osin ehkä ilmastomyönteisempiä kuin toteutunut yhdyskuntarakenne. Asuinalueiden ryhmäkorjaukset nähtiin merkittävänä tiedon lisäämisen keinona

korjausrakentamisen puolella. Tässä (kuten muissakin teemoissa) tuotiin esille ilmaston kannalta tärkeänä se, että perussäädön (sähkö, vesi) ylimenevästä osasta asukas maksaa oman kulutuksensa mukaan. Uusiin rivi- ja kerrostaloihin tulisi siis asentaa jokaiseen asuntoon omat kulutusmittarit. Ongelmaksi koettiin myös se, että suunnittelussa ei pyritty minimivaatimuksia parempiin ratkaisuihin.

Rivi- ja kerrostaloasemusissa toivottiin selkeitä säästölaskelmia ja kulutusseurantaa mahdollisesti tehtävien muutosten tueksi. Energiatohokkuuden parantaminen nähtiin tärkeänä. Toivottiin myös esimerkkikohteita, joiden avulla muut voivat lähteä tekemään ilmaston kannalta merkittäviä muutoksia. Muutosta toivottiin myös asenteisiin ja nähtiin tässä tiedotuksen tärkeä rooli. Muistutettiin myös pienien tekojen tärkeydestä. Talkooperinteen elvyttäminen nähtiin tärkeänä myös ilmastokysymyksissä.

Omakotiasumisen keskeisinä ilmastokysymyksinä nähtiin lämmitysmuodon valinta ja sen muuttaminen, korjausrakentamisen tuet, kierrätys ja kimppatilaukset esimerkiksi naapurien kesken ja niihin liittyvä kilpailutus.

Vapaa-ajan asumisen lähtökohtaisena ongelmana nähtiin ilmaston kannalta vapaa-ajan asumisen vaatimustason ja varustetason nousu. Kesämökkien sijaan vapaa-ajan asunnoista rakennetaan ympärivuotiseen käyttöön sopivia omakotitaloja. Tähän nähtiin ratkaisuna siirtyminen omistamisesta kimpamökkien ja mökkivuokrauksen käyttöön. Myös mökkiläisten yhteistyötä toivottiin lisää, esim. kimpakyytejä ja kimpptyökaluja. Lämmöneristys nähtiin tärkeänä ja toivottiin ratkaisua talvilämmitykseen: miten lämpimänä mökki täytyy talvisaikaan itse asiassa pitää? Esimerkiksi mökkitalokkarit voisivat hoitaa vapaa-ajan asunnon talvikunnossapitoa.

Muistion laati: Sanna Ovaska